

§ 304

Diarienummer KS 2025/475

Ställningstagande avseende "Ny kärnkraft – ett samlat system för omhändertagande av radioaktivt avfall"

Kommunstyrelsens beslut

Kommunstyrelsen beslutar att inte lämna några synpunkter med anledning av remissen.

Sammanfattning av ärendet

Grästorps kommun har bjudits in att yttra sig över Kärnkraftsutredningens delbetänkande Ny kärnkraft – ett samlat system för omhändertagande av radioaktivt avfall till Grästorps kommun. Inbjudan kommer från Klimat- och näringslivsdepartementets enhet för cirkulär ekonomi, kemikalier och strålning. Sista datum för yttrandet är 2025-12-05.

I pressmeddelande från Klimat- och näringslivsdepartementet som publicerades den 3 oktober 2025 beskriver Regeringen delbetänkandet enligt följande.

”Utredningen föreslår att en nationell avfallsorganisation bildas där reaktorinnehavarna, och staten i form av ett statligt bolag, är delägare. Organisationen ska ansvara för att ta fram en gemensam strategi för de åtgärder som ska genomföras.

Nuvarande program för omhändertagande av kärnavfall och använt kärnbränsle har utformats för att hantera avfall från de befintliga kärnkraftsreaktorerna. Den kärnkraftsutbyggnad som regeringen verkar för ändrar på förutsättningarna och regelverket för programmet behöver därför att ses över. Kärnkraftsprövningsutredningen har nu föreslagit hur det kan ske. [...]

Utredningen föreslår bland annat att:

- Ett nytt system skapas för framtida tillkommande kärnkraftsreaktorer. Systemet föreslås vara skilt från det nuvarande.
- En nationell, icke vinstdrivande avfallsorganisation etableras där alla reaktorinnehavare ska ingå. Genom ett statligt aktiebolag ska staten äga avfallsorganisationen tillsammans med reaktorinnehavarna.
- Avfallsorganisationen ska ta fram en strategi för långsiktig planering för vilka åtgärder som ska vidtas, vem som ska vidta dem och när det ska ske. Strategin ska fastställas av regeringen vart tredje år
- Det statliga bolaget ska ansvara för bland annat icke-kärntekniskt avfall, det vill säga avfall som inte kommer från kärnteknisk verksamhet utan från till exempel sjukvård eller industri.

Enligt utredaren innebär förslaget ett aktörsdrivet system som skapar förutsättningar för nya aktörer att bygga ny kärnkraft. Utredaren menar också att statens uppföljning och styrning förtydligas liksom ansvarsfördelningen mellan staten och olika aktörer.

Av utredningen framgår följande i fråga om konsekvenser för kommuner. ”I det nya förslaget till avfallssystem är kommunernas roll inte förändrad. Kommuner är platser där avfallet kan uppstå, mellanlagras eller deponeras i geologiska slutförvar. För kommuner som är aktuella för en etablering av sådan verksamhet krävs, som utredningen konstaterade i det förra delbetänkandet, ett ställningstagande till verksamheten i ett tidigt skede. Det är självfallet avgörande för kommunerna att det finns en plan för avfallet och att denna är robust och säker. Med etableringen av den nationella avfallsorganisationen samt förtydligat statligt subsidiärt ansvar ökar förutsättningarna för att kommunerna ska kunna känna sig trygga med systemet för avfallshantering på ett övergripande plan. Sedan krävs det ett bra underlag för att kommunerna ska kunna ta ställning i det enskilda fallet. Om mellanlagring är planerad på platsen för en ny kärnkraftsreaktor måste detta framgå tydligt i underlaget till kommunen, så att ett välgrundat beslut kan fattas för hela verksamheten. Funderingen av kärnavfallsavgifter för tillståndsgivna verksamheter avses även i fortsättningen täcka kostnader för de kommuner som kan beröras av nya anläggningar för mellanlagring eller slutförvaring. Hittills är det endast i ett fåtal kommuner som det finns eller har funnits kärnkraftsanläggningar i drift. Bland dessa kommuner finns god kunskap och stor erfarenhet av vilka behov av insatser som en sådan verksamhet kan medföra för en kommun. Bland landets övriga kommuner torde denna kunskap vara mer begränsad. För det fall att nya kärnkraftsanläggningar kommer att etableras i kommuner som saknar tidigare erfarenhet av sådan verksamhet lär det därför krävas att berörda kommuner bygger upp ny kompetens och kunskap på området, bland annat avseende avfallsfrågor. Det nya avfallssystemet bör dock underlätta kommunernas arbete och inte leda till några merkostnader i sig. Några ytterligare merkostnader, utöver de som konstaterades i det förra delbetänkandet, bedöms inte uppstå. Förslagen i delbetänkandet bedöms inte påverka det kommunala självstyret.”

Grästorps kommun bedömer sig inte ha förutsättningar att bedöma förslagen. Grästorps kommun väljer därför att inte lämna några synpunkter med anledning av remissen.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse, dat 2025-10-21

SOU 2025:104 Ny kärnkraft – ett samlat system för omhändertagande av radioaktivt avfall

Beslutet ska skickas till

Regeringskansliet enligt följande: kn.remissvar@regeringskansliet.se och med kopia till kn.cks.remiss@regeringskansliet.se. Ange diarienummer KN2025/01854 och remissinstansens namn, Klimat- och näringslivsdepartementet, i ämnesraden på e-postmeddelandet.